

NGƯỜI TRONG BAO

A – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

– Hiểu được giá trị tư tưởng của truyện ngắn *Người trong bao* : phê phán sâu sắc lối sống trong bao hèn nhát, cá nhân, ích kỉ và hủ lậu của một bộ phận trí thức Nga cuối thế kỉ XIX, qua hình tượng nhân vật *người trong bao* Bê-li-cốp.

– Hiểu được nghệ thuật xây dựng hình tượng nhân vật điển hình, sáng tạo biểu tượng, cách kể chuyện độc đáo ; giọng điệu vừa mỉa mai, châm biếm vừa trầm buồn. Củng cố kĩ năng phân tích nhân vật và khái quát chủ đề của truyện.

– Có thái độ căm ghét và đấu tranh với lối sống *thu mình trong bao* : háo danh, xu nịnh, giáo điều, sợ hãi, hèn hạ trước quyền lực. Từ đó, góp phần xây dựng đạo đức và lối sống trung thực, tự tin, lành mạnh, chan hoà với mọi người vì lí tưởng cao đẹp.

B – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

I – NỘI DUNG

1. Đặc điểm bài học

a) Về tác giả

Sê-khốp là một trong những đại biểu lớn cuối cùng của chủ nghĩa hiện thực Nga, bước vào lịch sử văn học Nga như một nhà cách tân thiên tài trong lĩnh vực truyện ngắn và kịch nói. Tác phẩm của Sê-khốp đã nghiêm khắc lên án chế độ xã hội bất công, thói cường bạo và cuộc sống ăn hại của những tầng lớp cầm quyền nước Nga đương thời, phê phán sự bất lực của giới trí thức và sự sa đoạ về tinh thần của một bộ phận trong số họ, đồng thời biểu hiện sâu sắc sự đồng cảm, trân trọng đối với những người lao động nghèo, tình yêu thắm thiết và niềm tin mạnh mẽ vào tương lai của nhân dân Nga, đất nước Nga.

b) Về truyện ngắn *Người trong bao* (*Человек в футляре*)

– Đây là một trong ba truyện ngắn có chung chủ đề phê phán lối sống tầm thường, dung tục tiểu tư sản (*мещинан* – mê-si-an), lối sống của một kiểu người, một bộ phận trí thức trong xã hội Nga những năm cuối thế kỉ XIX. Đó là các truyện : *Khóm phúc bồn tử*, *Một chuyện tình yêu*, *Người trong bao*.

– Nhìn chung, truyện ngắn của Sê-khốp thâm trầm, kín đáo, ý tứ sâu sắc, chủ đề tư tưởng thường được gửi gắm vào hình tượng nhân vật, vào nhân vật người kể chuyện, có khi vào cả nhan đề truyện. Tác giả thường tỏ ra kìm nén, lạnh lùng, khách quan như đứng ngoài để người đọc tự suy ngẫm, tự hiểu.

Cũng có khi ông trực tiếp bày tỏ thái độ của mình một cách dứt khoát, thậm chí quyết liệt nhưng vẫn với giọng điệu bình tĩnh, mỉa mai, châm biếm và đượm một nỗi buồn sâu sắc : Buồn về cuộc sống xung quanh, buồn về không ít những con người tầm thường, tẻ nhạt hoặc đê tiện khấp khểnh đang sống cùng thời với ông. Sê-khốp muốn nhắc đi nhắc lại lời nhắn gửi người đọc : “Không thể sống mãi như thế được !”.

Qua cuộc trò chuyện của hai người bạn : thầy giáo trường làng Bu-rơ-kin và bác sĩ thú y I-van I-va-nút, qua việc khắc hoạ chân dung nhân vật thầy giáo dạy tiếng Hi Lạp cổ Bê-li-cốp, tác giả truyện ngắn *Người trong bao* muốn khắc hoạ chủ đề người trí thức Nga, lối sống “mê-si-an” ở Nga – lối sống tầm thường, hủ lậu, hèn nhát, cá nhân và ích kỉ, máy móc và giáo điều, đê tiện và dung tục. Lối sống “mê-si-an” đầu độc tâm hồn con người, đầu độc cuộc sống. Nó gây ảnh hưởng và hậu quả nặng nề, lâu dài, dai dẳng trong xã hội Nga những năm cuối thế kỉ XIX, đầu thế kỉ XX.

Người đọc sẽ cùng nhà văn tự rút ra kết luận : Phải tìm mọi cách thoát ra khỏi cuộc sống, lối sống trong bao, thu mình vào bao, lối sống bò sát như con sên, nằm co như con ốc, tự mình làm khổ mình, làm khổ mọi người,... để vươn tới cuộc sống mới chân thực, rộng mở, hồn nhiên, lành mạnh, trong sáng, có ý nghĩa cao đẹp hơn,...

Đó là mơ ước, là khát khao khắc khoải của Sê-khốp trong cuộc đời viết văn của mình.

Giá trị hiện thực và nhân đạo sâu sắc của tác phẩm là ở đó.

c) Về đặc sắc nghệ thuật, cần lưu ý mấy điểm :

– Nhân vật người kể chuyện đặt ở ngôi thứ nhất (xưng “tôi”). (Nhưng cần phân biệt nhân vật “tôi” – người kể chuyện – với tác giả.)

– Tính khách quan của truyện phần nào được thể hiện qua cách tác giả kể, làm như ghi chép lại những chuyện tình cờ nghe được của hai người bạn đi săn về muộn phải nghỉ đêm trong căn nhà kho. Qua câu chuyện, chân dung và tính cách của Bê-li-cốp cứ hiện dần lên, chân thực và bình thản qua một đồng nghiệp – nhân chứng sống hằng ngày (thầy giáo Bu-rơ-kin).

– Sự đan xen hài hoà, tự nhiên, khéo léo giữa kể, tả, phát biểu cảm xúc, bình luận.

– Hình ảnh tả thực – biểu trưng (biểu tượng) : *cái bao (фляга)* – một khám phá và khái quát nghệ thuật độc đáo, điển hình.

2. Trọng tâm bài học

Nắm vững nội dung, ý nghĩa chủ đề, nghệ thuật thể hiện hình tượng nhân vật *người trong bao Bê-li-cốp*.

II – PHƯƠNG PHÁP VÀ TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phương pháp dạy học

Có thể vận dụng linh hoạt các hình thức : GV giải thích, HS quan sát tranh, ảnh, đọc, tóm tắt văn bản, đặc biệt là sử dụng hệ thống câu hỏi dẫn dắt HS cắt nghĩa, phân tích, bình luận chi tiết, hình ảnh, nhân vật, lời văn, chủ đề tư tưởng,... của tác phẩm.

2. Tiến trình tổ chức dạy học

Bài học có thể tiến hành như sau :

a) Phần *Tiểu dẫn*

– GV giới thiệu ngắn gọn những đặc sắc của văn học Nga thế kỉ XIX và nhà văn Sê-khốp.

– HS xem ảnh (tranh) chân dung Sê-khốp (phóng to), tranh minh họa nhân vật Bê-li-cốp, tập *Truyện ngắn A. Sê-khốp*, NXB Cầu vồng, Mát-xcơ-va, 1988.

– Giới thiệu truyện ngắn *Người trong bao*.

Cũng có thể chọn những cách vào bài khác. Chẳng hạn : Có thể dẫn từ những công dụng của “cái bao” đến “lối sống trong bao”, đến kiểu “người trong bao” hoặc bằng hình thức đàm thoại gợi mở ngắn gọn với HS về vấn đề này.

b) Đọc văn bản

Lưu ý :

– Các đoạn *chữ nhỏ* có thể đọc hoặc kể, tốt nhất là kể (GV – HS).

– Các đoạn *chính văn* (chữ to hơn) : chủ yếu đọc chọn lọc kết hợp với kể (GV lựa chọn).

– Giọng đọc, kể nói chung cần *chậm, buồn*, thoáng chút mỉa mai, châm biếm cho phù hợp với văn phong của Sê-khốp. Chú ý thay đổi giọng đọc, kể khi tái hiện những lời đối thoại của Cô-va-len-cô, Va-ren-ca và Bê-li-cốp.

– Sau khi đọc, kể xong một lần, có thể yêu cầu HS tóm tắt thật gọn bằng vài ba câu nội dung toàn truyện.

c) Tìm hiểu *bố cục* của truyện

– Hướng dẫn HS tìm hiểu *bố cục* truyện bằng hình thức *thảo luận*.

– *Lưu ý*: Có thể có những cách chia *bố cục* khác. Chẳng hạn :

$\left\{ \begin{array}{l} (1) \text{ Bê-li-cốp khi còn sống;} \\ (2) \text{ Bê-li-cốp khi đã qua đời.} \end{array} \right.$ hoặc $\left\{ \begin{array}{l} (1) \text{ Một đoạn đời Bê-li-cốp.} \\ (2) \text{ Cuộc sống vẫn buồn khi Bê-li-cốp qua đời.} \end{array} \right.$

Hoặc :

(1) *Mở truyện* : Cuộc trò chuyện ở gian nhà kho, trong đêm đi săn về muộn giữa hai người bạn – I-van I-va-nút và thầy giáo Bu-rơ-kin.

(2) *Thân truyện* : Về cuộc đời và tính cách của Bê-li-cốp.

(3) *Kết truyện* : Nhận xét của bác sĩ thú y – người nghe chuyện.

GV có thể giải thích *cơ sở* và *tính hợp lí* của từng cách chia.

d) Hướng dẫn tìm hiểu tác phẩm

Câu 1

a) *Chân dung Bê-li-cốp* được cụ thể hoá bằng những nét vẽ thật rõ nét, kì quái và dần được bổ sung, tô đậm thêm. Với cặp kính đen trên gương mặt nhợt nhạt, nhỏ bé, choắt lại như mặt chồn, hấn nổi tiếng vì cách ăn mặc, phục sức khác người : Tất cả đều để trong *bao*, mang *bao*, cho vào *bao* : giày, ủng, kính, ô,... Đến ý nghĩ của mình, y cũng cố giấu vào *bao*. Y không bao giờ dám có ý kiến riêng về bất cứ một vấn đề nhỏ, to nào.

Từ đó, nhà văn khái quát *khát vọng mãnh liệt – kì dị của Bê-li-cốp* : Thu mình vào trong một cái vỏ, tạo cho mình một thứ *bao* có thể ngăn cách, bảo vệ hẳn khỏi những ảnh hưởng, tác động của cuộc sống bên ngoài.

Sống với mọi người, giữa mọi người trong môi trường xã hội, trong một trường học, khát vọng ấy càng trở nên khó hiểu, trái khoáy, lập dị.

Một đặc tính khác của Bê-li-cốp là *nhút nhát, ghê sợ* hiện tại nhưng lại *ngợi ca, tôn sùng* quá khứ (say mê tiếng Hi Lạp cổ là một ví dụ tiêu biểu).

Bê-li-cốp chỉ thích sống theo những thông tư, chỉ thị một cách *máy móc, giáo điều*, khuôn rập như cái máy vô hồn,... Tính cách kì quái của Bê-li-cốp được tác giả đẩy lên cao hơn nữa với khá nhiều dẫn chứng sinh động trong cuộc sống và sinh hoạt hàng ngày (buồng ngủ, quan hệ với bạn đồng nghiệp, cả tình yêu đầu tiên muộn màng của y với Va-ren-ca,...).

Cô độc và luôn luôn *lo lắng, sợ hãi, sợ tất cả*. Lời nói cửa miệng của Bê-li-cốp : “sợ nhờ lại xảy ra chuyện gì” góp phần khắc hoạ tính cách hèn nhát, quái đản của y.

Chính vì kiểu sống và tính cách như thế cho nên tình yêu muộn màng với Va-ren-ca, khi y đã ngoài bốn mươi tuổi, vẫn không thành, cũng là điều dễ hiểu.

Bản thân Bê-li-cốp lại *luôn luôn thoả mãn, luôn hài lòng với lối sống cổ lỗ, hủ lậu, kì quái của mình*. Y cho rằng sống như y mới là sống, làm việc như y mới là làm việc, mới là người có trách nhiệm, là công dân tốt của nhà nước, là viên chức mẫu mực đối với cấp trên. Đó là lẽ sống, lối sống, triết lí sống tự nhiên của y. Bê-li-cốp tự nguyện, tự giác tuân thủ nghiêm túc và thường xuyên *lối sống trong bao* đó. Y không hề biết và không thể biết mọi người nghĩ về y, sợ y, chế giễu y, khinh ghét y, ghê tởm y như thế nào. Cái đáng lưu ý nhất trong tính cách của Bê-li-cốp, cái làm cho y trở nên kì quái nhất, cô độc nhất chính là ở chỗ đó.

Bê-li-cốp luôn tự tin ở cách sống đúng mực của mình. Y rất ngạc nhiên và không thể chịu được cách sống của chị em Va-ren-ca. Y càng ngạc nhiên đến hoảng hốt vì lại có thể có người vẽ bức tranh châm biếm chế giễu tình yêu đầu trong sạch và chân thành nhất của y. Y không hiểu vì sao để đáp lại thịnh tình của y, cái anh chàng Cô-va-len-cô lại có thể đối xử thô bạo, bất nhã với y đến như vậy.

Quả thật, Bê-li-cốp không hiểu mọi người xung quanh, không hiểu xã hội, cuộc sống đương thời. Y cứ nhõn nhợ, tự nhiên đắm chìm trong quá khứ, trong những xác tín cực kì lạc hậu, đen tối như cặp kính đen luôn gắn với đôi mắt nhỏ. Bê-li-cốp quả thật là một con người lạc lõng, cô độc, kì quái, khủng khiếp với chân dung và tính cách của y.

b) Có thể khái quát con người và tính cách của Bê-li-cốp bằng những hình ảnh, từ ngữ : hèn nhát, cô độc, máy móc, giáo điều, thu mình trong bao, trong vỏ ốc và cảm thấy yên tâm, sung sướng, hạnh phúc, mãn nguyện trong đó.

Đó là kiểu *người trong bao, lối sống trong bao, tính cách trong bao* hay *người mang vỏ ốc*.

* GV có thể treo bức tranh phóng to minh họa nhân vật Bê-li-cốp trong SGK, yêu cầu HS nhận xét, so sánh với lời văn miêu tả của Sê-khốp.

c) Lối sống và con người Bê-li-cốp đã ảnh hưởng mạnh mẽ và dai dẳng đến lối sống và tinh thần của anh chị em trong trường nơi y làm việc, trong cả thành phố nơi y sống. Mọi người ghét, sợ y, tránh xa y, không muốn dây với y.

Đôi khi có một số người cũng muốn tò mò thử thay đổi cách sống của y bằng cách gán ghép y với Va-ren-ca... Nhưng chẳng ăn thua gì ! Có người như Cô-va-len-cô khinh ghét ra mặt, mắng thẳng vào mặt Bê-li-cốp, gây gổ với y, to tiếng với y, đẩy y ngã lăn xuống cầu thang,...

Xét đến cùng, tất cả những việc làm đó đều không những không thể thay đổi, biến đổi cách sống, tính cách của Bê-li-cốp mà ngược lại, còn luôn bị tính cách ấy, lối sống ấy đầu độc, làm cho sợ hãi, ám ảnh tinh thần mọi người suốt mười lăm năm trời, cho đến tận khi Bê-li-cốp chết.

Nhưng đáng buồn thay, ngay sau đó, lối sống Bê-li-cốp, tính cách Bê-li-cốp lại vẫn tiếp tục xuất hiện và gây ảnh hưởng nặng nề đến cuộc sống hiện tại và tương lai của cả dân thành phố, không tài nào thoát ra được.

Vì sao vậy ? Vì Bê-li-cốp đâu chỉ là một tác nhân kì quái, cổ hủ nhất, tầm thường, dung tục nhất, mà toàn bộ hình ảnh con người y, tính cách y chính là điển hình cho một kiểu người, một hiện tượng xã hội đã và đang tồn tại trong cuộc sống của một bộ phận trí thức Nga. Bê-li-cốp có phải chỉ là một cá nhân cực kì quái đản, vô tiền khoáng hậu không ? Không ! Bê-li-cốp chính là con đẻ, là hệ quả của chế độ phong kiến chuyên chế đang phát triển mạnh trên con đường tư bản hoá ở nước Nga cuối thế kỉ XIX. Tính cách, lối sống và kiểu người như Bê-li-cốp chỉ có thể chấm dứt, hoặc thay đổi tận gốc cùng với cả xã hội với một cuộc cách mạng xã hội mà thôi !

Rõ ràng, Bê-li-cốp là một tính cách điển hình, một nhân vật độc đáo, sản phẩm sáng tạo nghệ thuật của thiên tài Sê-khốp.

Câu 2

Bê-li-cốp chết một cách bất ngờ, gây cho mọi người trong trường, trong thành phố nơi y sống và làm việc không ít ngạc nhiên.

– Cái chết của Bê-li-cốp không chỉ là một chi tiết quan trọng mà còn là một *biện pháp nghệ thuật*, Sê-khốp dùng để *đẩy tính cách nhân vật lên tới đỉnh cao* (như trong truyện ngắn *Cái chết của một viên chức*). Xét về mặt lôgic, đó là *cái chết tất yếu*. Bê-li-cốp với tạng người, cách sống của y, dẫn đến cái chết như thế là lôgic. Nhất là với cái chết, với việc được nằm vĩnh viễn trong quan tài, cuối cùng Bê-li-cốp đã tìm được cho mình *cái bao* tốt nhất, bền vững nhất. Đó vẫn là mong muốn thành thực nhất của y.

– Thái độ, tình cảm của mọi người đối với Bê-li-cốp, khi y còn sống : sợ hãi, căm ghét, bị ám ảnh sâu sắc ; khi y chết : cảm thấy thoát khỏi gánh nặng, thấy nhẹ nhàng, thoải mái.

– Nhưng chưa được bao lâu, cuộc sống lại diễn ra như cũ, như khi Bê-li-cốp còn sống : nặng nề, mệt nhọc, vô vị, tù túng,...

– Từ đó, nhà văn khái quát ảnh hưởng, tác động dai dẳng, nặng nề của kiểu người Bê-li-cốp, lối sống Bê-li-cốp đã ám ảnh, đầu độc bầu không khí trong sạch, lành mạnh của văn hoá, đạo đức và tiến bộ xã hội nước Nga đương thời như thế nào.

– Cái chết của cá nhân Bê-li-cốp là tất yếu, dù có gây ít nhiều sự bất ngờ trong lòng những người đang sống quanh y và người đọc.

– Hiện tượng, lối sống, kiểu người Bê-li-cốp còn sống lâu dài như một hiện tượng xã hội mang tính phổ biến rộng rãi, mang tính quy luật trong lịch sử phát triển của xã hội loài người.

Ý nghĩa điển hình, khái quát sâu rộng của hình tượng Bê-li-cốp, ý nghĩa triết học, biểu tượng chi tiết *cái chết của Bê-li-cốp* là ở đó.

Câu 3

a) Hình ảnh *cái bao* là một trong những sáng tạo độc đáo của tác giả. Nó có thể bao hàm và gợi ra cho người đọc những ý nghĩa sau :

– *Nghĩa đen* (gốc) : vật dùng để bao, gói, đựng đồ vật, hàng hoá,... hình túi, hình hộp,...

– *Nghĩa bóng* (chuyển) : lối sống và tính cách của Bê-li-cốp.

– *Nghĩa biểu trưng* : kiểu người trong bao, lối sống trong bao – một kiểu người, một lối sống không chỉ đã và đang tồn tại ở nước Nga cuối thế kỉ XIX đầu thế kỉ XX mà còn có ý nghĩa phổ quát sâu rộng hơn nhiều. Cả xã hội Nga, cả nước Nga thời điểm đó, phải chăng cũng là một “cái bao” khổng lồ trói buộc, tù hãm, vây bủa, ngăn chặn tự do của mọi người ?

b) Chủ đề tư tưởng của truyện :

– Lên án, phê phán mạnh mẽ kiểu người trong bao, lối sống trong bao và tác hại của nó đối với hiện tại và tương lai của nước Nga.

– Bức thiết cảnh báo và kêu gọi mọi người cần phải thay đổi cuộc sống, cách sống, không thể sống tầm thường, hèn nhát, ích kỉ, vô vị và hủ lậu mãi như thế !

Câu 4

Những đặc sắc nghệ thuật của truyện :

– Chọn *ngôi kể* : Cần phân biệt nhân vật kể chuyện (Bu-rơ-kin – xưng *tôi*) với người kể chuyện – tác giả (ngôi thứ ba). Nhân vật trong truyện đồng thời là nhân

vật người kể chuyện (Bu-rơ-kin) ở ngôi thứ nhất (xưng *tôi*). Tác giả vẫn giữ ngôi thứ ba, kể lại câu chuyện của Bu-rơ-kin. Như vậy vừa đảm bảo được tính *khách quan* vừa vẫn thể hiện được tính *chủ quan*, gây được cảm giác gần gũi, chân thật của câu chuyện.

– Tạo *cấu trúc* kể chuyện lồng trong truyện :

+ Truyện kể của tác giả về hai người đi săn về muộn.

+ Truyện kể của Bu-rơ-kin về Bê-li-cốp.

– *Giọng kể* : mỉa mai, châm biếm mà trầm tĩnh, chậm buồn, bề ngoài có vẻ khách quan, bình thản nhưng giấu bên trong sự bức xúc, trăn trở mạnh mẽ, sâu sắc.

– *Nghệ thuật xây dựng nhân vật điển hình* với tính cách kì quái mà vẫn chân thực, có ý nghĩa tiêu biểu, qua lời kể, qua chân dung ngoại hình, lời nói, cử chỉ, hành động,... để khái quát thành tính cách, lối sống.

– *Đối lập* giữa các kiểu người, các tính cách và lối sống trái ngược, giữa :

+ Bê-li-cốp và chị em Va-ren-ca, Cô-va-len-cô.

+ Bê-li-cốp và các cán bộ giáo viên trường trung học, nơi y làm việc và mọi người trong thành phố.

– *Nghệ thuật xây dựng biểu tượng* : Hình ảnh (cái bao) và lời nói (“sợ nhớ lại xảy ra chuyện gì”) vừa có ý nghĩa cụ thể vừa biểu trưng. Chi tiết cái chết của Bê-li-cốp (xem gợi ý phân tích ở câu 2).

– *Kết thúc truyện* bằng cách trực tiếp phát biểu chủ đề qua một câu cảm : “Không thể sống mãi như thế được !” gây ấn tượng mạnh với người đọc.

* GV tùy từng lớp dạy, từng loại đối tượng HS, có thể lựa chọn hướng dẫn tìm hiểu sâu hoặc lướt qua một vài đặc điểm nghệ thuật đặc sắc đã gợi trên.

* Hướng dẫn HS thảo luận nhóm về :

– Nguyên nhân, ý nghĩa chi tiết cái chết của Bê-li-cốp.

– Hình ảnh : cái bao.

– Câu nói : “sợ nhớ lại xảy ra chuyện gì”.

Câu 5

Ý nghĩa thời sự và liên hệ thực tế :

– *Người trong bao* có ý nghĩa thời sự rộng rãi và sâu sắc với đương thời ở nước Nga. Không những thế, lối sống trong bao, kiểu người trong bao với những biến thể, dị bản khác nhau có ý nghĩa toàn thế giới, lâu dài cho đến tận ngày nay.

Chỉ đến khi nào xã hội loài người trở nên trong sạch, lành mạnh và tự do, khi mỗi cá nhân ý thức được mục đích và cách sống của mình thống nhất với các chuẩn mực văn hoá, đạo đức của cộng đồng hiện đại,... thì “lối sống trong bao” mới triệt để chấm dứt, kiểu “người trong bao” mới không còn lí do tồn tại.

– Mỗi HS có thể liên hệ đến những biến thể của kiểu người trong bao, lối sống trong bao mà bản thân được biết hoặc được chứng kiến.

3. Hướng dẫn HS tổng kết

- HS đọc thầm, ghi nhớ nhanh và trình bày lại nội dung phần *Ghi nhớ* trong SGK.
- GV theo nội dung ghi nhớ, khắc sâu những điểm chủ yếu về chủ đề tư tưởng và đặc sắc nghệ thuật.

III – KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Kiểm tra, đánh giá

- Kể tóm tắt nội dung truyện.
- Phân tích lời nói, cử chỉ, ý nghĩa và hành động của nhân vật Bê-li-cốp.
- Khái quát chủ đề tư tưởng.
- Nhận rõ đặc sắc nghệ thuật truyện : ngôi kể, cách kể, hình tượng *cái bao*.

2. Gợi ý giải bài tập

Hướng dẫn HS làm các bài tập bằng các hình thức miệng và viết, trên lớp và ở nhà.

Bài tập 1

Kể sáng tạo truyện bằng cách nhập vai nhân vật chính Bê-li-cốp – xưng “tôi” hoặc “mình” (kể cả đoạn sau khi Bê-li-cốp đã chết). Có thể thêm một vài câu thoại trực tiếp hoặc kể gián tiếp.

Bài tập 2

Đoạn kết khác có thể viết tùy theo tưởng tượng của HS nhưng không tùy tiện mà vẫn phải thể hiện rõ *chủ đề tư tưởng* của tác phẩm.

Chẳng hạn : – Một Bê-li-cốp mới lại xuất hiện, còn ghê sợ hơn.

- Kể lại thời thơ ấu và thanh niên của Bê-li-cốp để giải thích một trong những nguyên nhân hình thành tính cách Bê-li-cốp.

Bài tập 3

Không nên và không thể thay nhan đề *Người trong bao* bằng các nhan đề A, B, C, D vì :

– Nhan đề *Người trong bao* là hình ảnh vừa khái quát vừa gây ấn tượng lạ nhất. (Nguyễn Hữu Vui dịch là *Người mang vỏ ốc* (E).

– Đó là sáng tạo độc đáo của tác giả.

– Đó là cách dịch sát nghĩa nguyên tác nhất.

Bài tập 4

Một vài thành ngữ, tục ngữ Việt Nam có nội dung gần với lối sống và kiểu “người trong bao” : *Mũ ni che tai, Con ốc nằm co, Rụt cổ rùa, Len lét như rắn mòng năm, Co vòi rụt cổ, Nhất như thỏ đế,...*

IV – TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Tuyển tập truyện ngắn A. P. Sê-khốp*, Cao Xuân Hạo – Phan Hồng Giang dịch, NXB Cầu vồng, Mát-xcơ-va, 1988.

2. Nguyễn Hải Hà (Chủ biên), *Lịch sử văn học Nga thế kỉ XIX*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 1997.

3. *Truyện ngắn A. P. Sê-khốp*, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 2004.

4. M. Go-rơ-ki, *Bàn về văn học*, Cao Xuân Hạo – Hoàng Minh,... dịch, tập 2, NXB Văn học, Hà Nội, 1971.